

Ledelse og Politik Læseplan

Underviser:
Niels Opstrup

Indledning

Formålet med faget er at sætte deltagerne i stand til at forstå den politiske, institutionelle og organisatoriske virkelighed, de som offentlige ledere agerer i til daglig. Herunder hvordan forskellige faktorer i det politisk-administrative system spiller sammen og definerer det rum, ledere i offentlige organisationer arbejder i. Men også hvilke faktorer der indgår i eksempelvis politisk beslutningstagning, og hvad der således bør tages højde for, når den politiske styring søges realiseret.

Faget giver viden om udviklingen og opbygningen af det politisk administrative system i Danmark, om centrale beslutningsprocesser og om forholdet mellem politik, institutioner og ledelsesautonomi. Faget giver færdigheder i at analysere konkrete situationer og beslutninger under anvendelse af relevante teorier. Faget giver kompetencer til at fortolke komplekse ledelsesmæssige situationer ved systematisk anvendelse af alternative fortolkningsrammer og teorier.

Faget består af fem moduler, som er bygget op omkring en række gennemgående problemstillinger, herunder:

- Hvad betyder institutioner for politisk og administrativ ledelse?
- Er mennesker i politik og administration normstyrede eller rationelle egoister?
- Hvilke muligheder og begrænsninger giver det demokratiske system for den politisk-administrative ledelsesopgave?
- Hvad betyder formelle spilleregler og legitimitet for den offentlige sektors virkemåde og effektivitet?
- Hvordan bedrives administrativ ledelse i et system med politisk ledelse?

Litteratur

Til faget indkøbes bogen:

Jens Blom-Hansen m.fl. 2019. *Offentlig Forvaltning: Et Politologisk Perspektiv*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag.

Christoffer Green-Pedersen m.fl. 2018. *Offentlig politik*. 3. udgave. København: Hans Reitzels Forlag.

Den resterende litteratur (markeret med *) kan hentes enten på nettet eller i mapper på Blackboard.

Ikke al litteratur skal læses lige intensivt – nærmere herom i læsevejledninger til de enkelte moduler.

Fredag 12/2, 10.00-16.30 U100:

Modul 1: Demokrati, magt og ansvar

Fagets første modul introducerer til nogle af politologiens kernebegreber, og præsenterer nogle grundlæggende perspektiver for politologisk analyse af ledelsesopgaven i et moderne demokrati. Vi gør os bekendte med idealet om den parlamentariske styringskæde, og vi forholder begrebet politik og diskuterer, hvad vi overhoved skal med politikere.

Litteratur

1. Eva Zeuthen Bentsen. 2010. "At lede i et politisk felt". *Ugeskrift for læger*, 13/09 2010.
2. Jens Blom-Hansen m.fl. 2019. *Offentlig Forvaltning: Et Politologisk Perspektiv*. København: Hans Reitzels Forlag. Kapitel 1 + 2 + 3.
3. Christoffer Green-Pedersen m.fl. 2018. *Offentlig politik*. 3. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Kapitel 1 + 2.
4. *Erik Damgaard. 2003. *Folkets styre. Magt og ansvar i dansk politik*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag. Kapitel 1.
5. *Ulrik Kjær og Poul Erik Mouritzen. 2003. *Kommunestørrelse og lokalt demokrati*. Odense: Syddansk Universitetsforlag, s. 17-19.

Torsdag 25/2, 10.00-16.30, U100:

Modul 2: Politikens organisering

Vi gennemgår i dette modul de institutionelle rammer for politik i Danmark. Vi skal have fokus på begreberne ministerstyre, ministeransvar og parlamentarisme, men også på de faktorer der påvirker det politiske spil og forholdet mellem regering og Folketinget og forholdet mellem Slotsholmen og omgivelserne. Vi vil også i dette modul se på kommunestyret og kommunal politisk og administrativ organisering.

Litteratur

1. Jens Blom-Hansen m.fl. 2014. *Offentlig Forvaltning: Et Politologisk Perspektiv*. København: Hans Reitzels Forlag. Kapitel 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 15 + 16.
2. *Flemming Juul Christiansen og Asbjørn Skjæveland. 2013. "Folketinget" i Jørgen Grønnegaard Christensen og Jørgen Elklit (red.) *Det demokratiske system*. 3. Udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Kapitel 4.
3. *Poul Erik Mouritzen (1997). "Det kommunale selvstyre" i Peter Bogason (red.), *Forvaltning og stat*, Aarhus: Systime, s. 62-80.
4. *Ulrik Kjær og Niels Opstrup. 2016. *Variationer i Udvalgsstyret: Den Politiske Organisering i Syv Kommuner*. København: Kommunernes Jubilæumsfond af 1995, s. 3-35.

Torsdag 18/3, 10.00-16.30, U100:

Modul 3: Politiske beslutningsprocesser

I den offentlige sektor træffes dagligt masser af politiske beslutninger med vidtrækkende implikationer. I dette modul ser vi på, hvorfor en sag eller et emne kommer på den politiske dagsorden. Vi ser også nærmere på, hvordan man kan forstå politiske beslutninger og offentlig politik.

Litteratur

1. Jens Blom-Hansen m.fl. 2014. *Offentlig Forvaltning: Et Politologisk Perspektiv*. København: Hans Reitzels Forlag. Kapitel 10
2. Christoffer Green-Pedersen m.fl. 2018. *Offentlig politik*. 3. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Kapitel 3 + 5 + 7 + 8 + 9 + 11
3. *Martin Bækgaard m.fl. 2015. "When Politics Matters: The Impact of Politicians' and Bureaucrats' Preferences on Salient and Nonsalient Policy Areas". *Journal of Public Administration Research and Theory* 28(4): 459-474.

Torsdag 22/4, 10.00-16.30, U100:

Modul 4: Samspillet mellem politikere og embedsmænd

Samspillet mellem politikere og embedsmænd har tiltrukket sig meget opmærksomhed i de senere år. Det skyldes ikke mindst, at vi har haft mange "skandalesager" både i centraladministrationen, i regionerne og i kommunerne. Vi skal i dette modul se nærmere på forholdet mellem politikere og embedsmænd, Vi ser på modeller for politisk-administrative samspilsrelationer, normer for god embedsmandsadfærd og på politikernes og embedsværkets indflydelse. Endelig vil vi diskutere om et vigtigere skel er mellem "operatørerne" og "forvaltnings- og topcheferne" på såvel administrativt og politisk niveau, og om Lipsky (1980) har ret, når han siger at "de virkelige politiske beslutningstagere er den del af de offentlige ansatte, der som sidste led i implementeringskæden "aflevere" den offentlige politik til borgerne".

Litteratur

1. Jens Blom-Hansen m.fl. 2019. *Offentlig Forvaltning: Et Politologisk Perspektiv*. København: Hans Reitzels Forlag. Kapitel 13.
2. *Bo Smith-udvalget. 2015. *Embedsmanden i det Moderne Folkestyre*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, s. 107-125 + 147-168.
3. *Jørgen Grønnegård Christensen, Julie Grunnet Wang og Niels Opstrup. 2016. Embedsmandsdyderne og det ministerielle hierarki." *Politica* 48 (4): 431-454.
4. *Martin Bækgaard. 2013. "Afhænger politikernes indflydelse af den administrative organisering? Anvendelsen af direktions- og forvaltningsmodeller i de danske kommuner." *Politica* 45(2): 159-177.
5. Søren Winter og Vibeke Lehmann Nielsen. 2008. *Implementering af politik*. Kapitel 5.

Tirsdag 6/5, 10.00-16.30, U100:

Modul 5: Ledelse i politisk styrede organisationer

Offentlige organisationer er på godt og ondt en uadskillelig del af det politiske system. I dette afsluttende modul diskuterer vi offentlige lederes muligheder og vilkår i under (sam)eksisterende styringsparadigmer.

Litteratur

1. Jens Blom-Hansen m.fl. 2014. *Offentlig Forvaltning: Et Politologisk Perspektiv*. København: Hans Reitzels Forlag. Genlæs kapitel 2 samt kapitel 9.
2. *Lotte Bøgh Andersen m.fl. 2017. *Offentlige styringsparadigmer. Konkurrence og sameksistens*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag. Kapitel 3 + 6.
3. *Kenneth J. Meier og Laurence J. O'Toole, Jr. 2009. "The Proverbs of New Public Management: Lessons from an Evidence-Based Research Agenda." *The American Review of Public Administration* 39(1): 4-22.
4. *Jørgen Grønnegaard Christensen og Peter Bjerre Mortensen. 2016. *I politikens vold. Offentlige lederes vilkår og muligheder*. Kapitel 8.